

SUDJELOVANJE JAVNOSTI U STUDIJAMA UTJECAJA NA OKOLIŠ U REPUBLICI HRVATSKOJ

Izdanje br.2 studeni 2005.

Ovom analizom slučaja želimo na lako razumljiv način informirati javnost o procesu približavanja Republike Hrvatske Europskoj uniji u oblasti zaštite okoliša. Analiza slučaja služi kao edukacijsko-lobistički materijal koji ima za cilj informiranje javnosti o najnovijem usklađivanju hrvatske legislative okoliša s pravnom stečevinom EU, kao i lobiranje zakonodavaca i donosioca odluka u Hrvatskoj. Dokument je dio projekta Zelene akcije kojem je cilj lobiranje za bolje gospodarenje otpadom i kvalitetnije studije utjecaja na okoliš. Projekt je raden u suradnji s ekspertima iz Hnuti Duha najveće udruge za zaštitu okoliša u Republici Češkoj, kako bi se predložila rješenja za neke od najvećih problema Hrvatske na području okoliša. Iako projekt financira Europska komisija, on ne predstavlja nužno stavove Europske komisije.

Ako trebate dodatne informacije ili primjerke, molimo kontaktirajte Mladenku Tešić: mladenka@zelena-akcija.hr

Studija utjecaja na okoliš (SUO) predstavlja evaluaciju učinaka na okoliš koji bi mogli nastati kao posljedica nekog projekta (ili djelovanja). SUO je sistematski i integrativni proces čiji su integralni dijelovi konzultiranje i sudjelovanje javnosti. No u Hrvatskoj, slično kao i u drugim zemljama istočne Europe i zemljama u tranziciji, postoje neki ozbiljni kontekstualni problemi koji utječu na SUO postupke. **Institucionalne strukture su slabe, postoji nedostatak političke volje glede razmatranja pitanja koja se odnose na okoliš, uglavnom se usredotočeno na rješavanje ekonomskih problema po, praktički, bilo kojoj cijeni, a donaganje odluka je zatvorenog tipa. SUO izvješća mogu biti povjerljiva, ili teško dostupna, a sudjelovanje javnosti je često vrlo slabo, ili nepostojeće.**

Zakonodavni okvir u svezi sa SUO u EU i Hrvatskoj

SUO postupci u EU regulirani su EU direktivom 85/337/EC, revidiranom direktivom 97/11/EC a koja zahtijeva (članak 6) obavještanje i konzultaciju javnosti i svih organa koji mogu biti zainteresirani glede zahtjeva za razvojni projekt. Obje direktive usredotočene su prije na konzultaciju nego na sudjelovanje i ispravljene su zadnjom direktivom 2003/35/EC koja navodi važnost sudjelovanja javnosti glede izrade planova i programa u svezi s okolišem. U Hrvatskoj je prvi zakonski zahtjev za SUO uspostavljen 1980.- Zakon o prostornom planiranju, a prve detaljnije odredbe glede pripreme SUO izdane su 1984. Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš donešen je u godini 2000., s amandmanima u 2004. (NN 59/00., NN 138/04). Time su definirani svi važni koraci

u SUO postupku, zakonski zahtjevi i uvjeti glede studije i manji projekti za koje možda SUO nije potrebna, ali koji ipak podliježu procjeni utjecaja na okoliš, rješavanjem od slučaja do slučaja. SUO je u Hrvatskoj proizašla iz sistema prostornog planiranja te, kako bi se dobile dozvole za razvojni projekt, nositelj zahvata mora dokazati da prijedlog odgovara relevantnom prostornom planu. Uz to, postoji i niz drugih aspekata u kojima se SUO regulativa u Hrvatskoj ne slaže s EU direktivama 85/337/EC i 97/11/EC; sadržaj SUO studije je propisan, umjesto da podliježe rezultatima scoping postupka, tj. određivanja obuhvata i sadržaja studije; lista projekata koji podliježu SUO drugačija je u usporedbi s Aneksom I i Aneksom II EU direktive **a određivanje sadržaja i obuhvata SUO (eng. "scoping") te procjena je li SUO potrebna (eng. "screening")**, prve dvije faze SUO postupka, se u trenutno postojećem hrvatskom sistemu formalno ne zahtijevaju. To znači da javnost koja je time pogođena, niti u Hrvatskoj, niti u bilo kojoj drugoj susjednoj zemlji, koju utjecaj na okoliš nekog projekta pogađa, ne može sudjelovati u "screening" i "scoping" postupcima. Dok, u skladu s EU direktivama treba u konzultacije uključiti javnost i to u svakoj fazi SUO procesa, u Hrvatskoj do javnih konzultacija dolazi prekasno u procesu. U Hrvatskoj SUO postupak počinje kada nositelj zahvata podnese izvješće o okolišu odgovarajućem nadležnom tijelu. Javnosti su dana samo dva tjedna da izjavi svoj komentar, u pisanom obliku, glede navedenog prijedloga što je daleko premalo da bi se mogle ustanoviti i konsolidirati sve informacije, a ni organiziranje javne rasprave nije obavezno. Obzirom na to da SUO započinje kasno u procesu, to vodi ka visokoj stopi neuspjeha a ujedno znači i prilične troškove za nositelja zahvata.

Štoviše, aktivnosti koje podliježu SUO u Hrvatskoj više su općenite prirode i ne odgovaraju Aneksu II direktive gdje su aktivnosti navedene specifičnije i konkretnije. U usporedbi s EU, Aneks I i Aneks II hrvatske liste ne pružaju detaljnu informaciju o kemijskim tvarima, instalacijama industrijske proizvodnje, proizvodnji plastičnih materijala, projektima infrastrukture, ili turističkim kompleksima koji su postojali u Pravilniku iz 2000. ali su izbačeni u izmijenjenom i dopunjenom Pravilniku iz 2004. godine.

Glavni nedostatak trenutne SUO regulative u Hrvatskoj, kad se radi o odredbama sudjelovanja javnosti u SUO, je činjenica da je Pravilnik donijet i prihvaćen isključivo od strane ministra nadležnog za okoliš, koji ga može preko noći promijeniti bez rasprave u Saboru ili prilike za nevladine udruge i druge zainteresirane strane da komentiraju sadržaj Pravilnika. Niže navedena tablica prikazuje usporedbu između EU, Republike Češke i hrvatske regulative, te ukazuje na potrebu poboljšanja zakonske regulative u Hrvatskoj na tom području, pogotovo u fazama "scopinga" i "screeninga". Na primjer, zakonska regulativa u Češkoj (Zakon broj 114/1992 Coll) zahtijeva, za razliku od Hrvatske, da se informiraju okolišne nevladine udruge o projektu koji će utjecati na okoliš i odgovarajućem administrativnom postupku. Nakon što su primili takvu informaciju, nevladine udruge u Češkoj mogu postaviti zahtjeve glede zakonskog stava u administrativnom postupku, što im dozvoljava podnijeti njihove komentare i prijedloge. Kompetentna nadležna tijela mogu takve komentare prihvatiti, ili ih odbiti. Ukoliko administrativni postupak rezultira s dozvolom za projekt, nevladine udruge mogu podnijeti tužbu na takvu odluku i, ukoliko je njihova tužba odbijena, mogu zahtijevati sudski pregled takve odluke.

Ključne faze u SUO u skladu s EU, te češkim i hrvatskim zakonima - usporedba

EU	Republika Češka	Hrvatska
Obavještanje nadležnog tijela Nositelj zahvata obavještava nadležno tijelo o projektu	Obavještanje nadležnog tijela Nositelj zahvata obavještava nadležno tijelo o projektu	NIJE PREDVIĐEN NIKAKAV POSTUPAK
	Obavještavaju se tijela nadležna za okoliš i javnost. NAPOMENA: tijela nadležna za okoliš moraju se također obavještavati o svakoj niže navedenoj fazi	NIJE PREDVIĐEN NIKAKAV POSTUPAK
(screening)	(scoping)	NIJE PREDVIĐEN NIKAKAV POSTUPAK
(uključenje javnosti)	alternative Ukoliko je donijeta pozitivna odluka, nadležno tijelo donosi odluku je li "screening" potreban. Nadležno tijelo odlučuje istodobno i o sadržaju i obuhvatu izvještaja o okolišu koji nositelja zahvata mora podnijeti (scoping). Odluka o scopingu od nositelja zahvata može zahtijevati pripremu alternativa za projekt	Ne postoji nikakav formalni screening, umjesto toga postoji lista projekata koji se moraju podnijeti SUO i pridodana je Pravilniku; ne postoji formalni "scoping" sve dok se SUO izvješće ne preda nadležnom tijelu
Predaja izvještaja o okolišu nadležnom tijelu	Predaja izvještaja o okolišu nadležnom tijelu	Predaja izvještaja o okolišu nadležnom tijelu - ovo je prva obavijest o projektu, nema nikakvog sudjelovanja javnosti, samo je obaviješteno nadležno tijelo. SUO izvještaj mora obuhvatiti pitanja definirana Pravilnikom kojeg izdaje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG), ili, točnije rečeno, ministar
Konzultacija tijela nadležnih za okoliš i javnosti	Pregled prikladnosti informacije o okolišu	Pregled prikladnosti glede informacije o okolišu
	Javna rasprava - mora se obaviti ako je bilo u prethodnim postupcima bilo kakvog razmimoilaženja u mišljenju	Javna rasprava - organizira se samo ako je Komisija odlučila da je to potrebno. SUO dokumentacija se stavlja javnosti na raspolaganje tijekom 2-3 tjedna
	Konačno mišljenje nadležnog tijela	Konačno mišljenje nadležnog tijela o tomu, hoće li se izdati formalna dozvola za projekt na temelju procjene specijalno naimenovane Komisije nadležnog tijela donosi ministar koji također može i ignorirati predložene alternative i preporuke Komisije
Razmatranje obavijesti glede okoliša koju daje nadležno tijelo	Podliježe posebnim zakonima o postupcima izdavanja dozvola (prostorno planiranje, postupci izdavanja dozvola za vađenje ruda/iskopavanje itd.)	Podliježe posebnim zakonima i postupcima izdavanja dozvola (lokacijska dozvola, dozvola za vađenje ruda itd.)
Objava donijete odluke	Podliježe posebnim zakonima glede postupaka izdavanja dozvola (prostorno planiranje, izdavanje dozvole za vađenje ruda/iskopavanje itd.)	NIJE PREDVIĐEN NIKAKAV POSTUPAK
Pregled od strane suda	Uredeno Zakonom br. 150/2002 Coll. o administrativnom sudskom pregledu odluke	Administrativni postupak

Sudjelovanje javnosti u SUO u Hrvatskoj: slučaj Družbe Adria

Nedostatak učinkovitog sudjelovanja javnosti glede SUO glavna je slabost u Hrvatskoj. Ukoliko se uopće dogodi, često se događa prekasno a i tada je uglavnom simbolična i ograničena na minimalne zahtjeve. Mnogo slušamo o "stručnom mišljenju" ali vrlo malo o "javnom mišljenju". Pritom javnost može doprinijeti puno više jer ima bolji uvid i saznanja glede lokalnih uvjeta i situacija, javnost unosi svoja vlastita vrednovanja i doprinosi neznanstvenoj diskusiji u procesu koji je često previše znanstven. Nedostatak učinkovitog sudjelovanja javnosti ne samo da je neučinkovito i nepravedno već može biti i kontraproduktivno, jer frustrirani i nejednako tretirani sudionici mogu posegnuti za drugim sredstvima, kao što je to izravna akcija.

Kao primjer takvog ponašanja javnosti koje poseže za vlastitom akcijom zbog nedostatka sudjelovanja prikazujemo slučaj Družbe Adria koji se odnosi na projekt naftovoda u Hrvatskoj ili, da budemo precizniji, hrvatski Predsjednik potpisao je sporazum suradnje s Rusijom, Ukrajinom, Bjelorusijom, Slovačkom i Mađarskom 2002. Svrha projekta je bila transport nafte iz Rusije na Jadransku obalu, gdje bi se prekravala u tankere i transportirala dalje u svijet. Utjecaj na okoliš balastnih voda ispuštenih iz tankera u Jadransko more kako bi se mogla preuzeti nafta i slabe mogućnosti u Hrvatskoj da se nosi s akcidentima u okolišu u slučaju da dođe do većeg ispuštanja nafte usljed havarije na naftovodu ili tankerima, uzburkali su javnost, znanstvenike i novinare, pogotovo kad se uzme u obzir da je Jadranska obala sa svojim prirodnim ljepotama i turističkim odredištima glavna prednost Hrvatske kao turističke destinacije. Javnost je obaviještena o projektu kao i o rizicima koji ga prate na konferenciji za tisak tek nakon što je navedeni sporazum već bio potpisan. To je izazvalo ljutnju javnosti jer za taj projekt nije bio proveden nikakav SUO postupak, niti je projekt razmatran u Hrvatskom saboru.

Nakon opsežne kampanje koju su organizirale hrvatske nevladine udruge i sve jačeg pritiska javnosti u 2003., hrvatski ministar za zaštitu okoliša, prostorno planiranje i graditeljstvo (MZOPUG) postavlja zahtjev za provedbu SUO postupaka, a okolišne nevladine udruge uspjele su uključiti veliki dio hrvatske javnosti u opoziciju glede navedenog projekta zbog njegovog izuzetno štetnog utjecaja na okoliš s jedne, a neznatne ekonomske koristi, s druge strane. Zeleni forum, hrvatska mreža koja se sastoji od 32 okolišne nevladine udruge, sakupio je više od 50.000 potpisa za peticiju protiv tog projekta i započeta je nacionalna kampanja s organizacijom brojnih demonstracija na ulicama, peticija i performansa, te je privukla i niz drugih nevladinih udruuga, crkvenih organizacija i slavni osoba koji su se pridružili inicijativi. Inicijativa je rezultirala s Odborom za zaštitu Jadrana u proljeće 2004. koja se sastoji od umjetnika, znanstvenika, novinara i akademika za potporu navedenoj kampanji. U kolovozu 2004. hrvatska mreža udruuga za zaštitu okoliša uključila je i talijanske okolišne udruge u protest, a zahtijevano je i uzimanje u obzir odredbi ESPOO Konvencije o prekograničnom utjecaju projekta. Talijanski tisak se također počeo interesirati za tu temu i talijanske i hrvatske okolišne nevladine udruge organizirale su zajedničke demonstracije protiv tog projekta u Rijeci i Omišlju, terminalu gdje je ruska nafta trebala biti prekravana u tankere i transportirana preko Jadranskog mora.

U srpnju 2004. JANAF, hrvatska naftna tvrtka i partner u projektu Družba Adria, predala je SUO MZOPUG-u koje je naimenovalo Komisiju za procjenu studije. U međuvremenu, MZOPUG je donio izmjene i dopune Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš. Hrvatska javnost ih zove "Janafovi amandmani" jer su doveli do značajnih promjena u prilog Janafu glede Družbe Adria, a što je vidljivo iz slijedećih članaka:

članak 2: SUO postupak nije potreban za rekonstrukcije naftovoda.

članak 7: Javnosti neće biti dozvoljen uvid u dokumentaciju koja je proglašena vojnom ili državnim tajnom.

članak 9: SUO koja je proizvedena u skladu sa Pravilnikom 59/2000 može se upotrijebiti za SUO postupak maksimalno u roku od 90 dana računajući od dana kada

su usvojeni amandmani Pravilnika Hrvatski narod protivio se projektu iako Komisija za ocjenu studije još uvijek nije bila donijela svoju odluku. Komisija je zasjedala tri puta, od siječnja do listopada 2005. i to zbog dva odbijanja studije i slanja na doradu. Konačno, 25. listopada 2005., Komisija je odbila studiju za projekt Družba Adria i MZOPUG je javno obavijestilo javnost da će ispoštovati odluku Komisije.

Primjer Družbe Adria jasno ilustrira činjenicu da ignoriranje javnosti i njezinog mišljenja od samih početnih stadija SUO može utjecati na donošenje odluke, i imati negativne posljedice, kako za predlagatelja projekta, tako i za javnost. Uključenje javnosti u ranom stadiju SUO, "screeningu", u Hrvatskoj ne samo da bi uštedilo novac i vrijeme nositelju zahvata i Komisiji za ocjenu studije, već bi također doprinijelo transparentnijem procesu koji bi zblizio dionike, njihova saznanja glede SUO i osigurao njihovu potporu tijekom cijelog procesa.

Preporuke za zakonodavce

Prioritet bi se trebao dati poboljšanju stadija "screeninga" i "scopinga" tijekom SUO procesa u Hrvatskoj. Do sada nije bilo niti sudjelovanja javnosti, niti konzultacije tijekom postupaka "screeninga" i "scopinga" u Hrvatskoj, dok EU direktiva 97/11/EC uvjetuje kontaktiranje nositelja zahvata s nadležnim tijelom kako bi se ustanovilo je li glede predloženog projekta SUO potrebna ili ne, a javnost bi se trebala obavijestiti odmah ("screening"). Kod faze "scopinga" nositelj zahvata može se obavijestiti kod nadležnog tijela što se treba uzeti u obzir kod izrade studije. Odluka nije obvezujuća ali nadležno tijelo daje instrukcije nositelju zahvata što treba uzeti u obzir (npr. buku ili zagađenje). U skladu s EU direktivom, javnost i statutarna tijela moraju se obavijestiti o rezultatima "scopinga" kao bi joj se omogućilo komentiranje projekta.

Stoga je potrebno, u prvom redu, transponirati relevantne EU direktive u hrvatsko zakonodavstvo. Nakon toga se provodi "screening" i "scoping" i to na lokalnom (županijskom) nivou, kako bi se uključili svi relevantni dionici koji, sa svojim znanjem glede lokalnih prilika vezanih za okoliš, mogu dati vrijedne doprinose.

Nositelj zahvata osoba je koja organizira i plaća za konzultacije javnosti u "screening/scoping" stadiju i daje vremena od najmanje dva mjeseca za provedbu tih ranih SUO stadija, kako bi se osiguralo učinkovito sudjelovanje javnosti. U "scoping" fazi se mogu konzultirati: regionalna i lokalna tijela vlasti, osobe odgovorne za kontrolu zagađenja, zaštitu prirode i prostorno planiranje, lokalne/nacionalne okolišne nevladine udruge, grupe koje predstavljaju korisnike okoliša (seosko stanovništvo, ribari, turisti), instituti za istraživanje, sveučilišta, lokalno stanovništvo i šira javnost.

Vrijedno je ovdje napomenuti da dva mjeseca koja su dodijeljena učinkovitom "screeningu" i "scopingu" i uključuju sudjelovanje javnosti, neće odgađati cjelovitu SUO proceduru već mogu samo doprinijeti transparentnijem i razumljivijem procesu i izbjegavanju mogućih budućih krivih tumačenja u javnosti. Preduvjet za postizavanje učinkovitog procesa "screeninga" i "scopinga" je osiguranje obuke za sve čimbenike koji su uključeni u SUO procese: tijela nacionalnih i lokalnih vlasti, nevladine udruge i konzultantske kuće.

Štoviše, potrebno je proizvesti smjernice u skladu s kojima bi akteri uključeni u SUO procese bili u stanju implementirati te postupke u skladu sa zakonskim zahtjevima i najboljim primjerima iz prakse. Smjernice bi se trebale razviti na nekoliko nivoa kako bi se uključilo: proceduralne smjernice, sektorske smjernice (otpad, voda, zrak), tematske smjernice (biološka raznolikost, geologija) i pristupom utemeljene smjernice (sudjelovanje javnosti). Kako bi se moglo provesti učinkoviti "scoping", važno je osigurati više različitih načina kojima se olaksavaju procesi konzultacija, kao što je to objava procesa "scopinga" u lokalnim i nacionalnim novinama, izrada letka ili brosure o projektu s opisom SUO procesa i svrhe "scopinga", obavijesti o projektu bi se trebale staviti javnosti na uvid na lokaciji gdje je planirana provedba projekta, distribuirati pisma ili provesti ankete s lokalnim stanovništvom i potencijalno zainteresiranim organizacijama s molbom za komentar glede prijedloga, organizirati sastanke s ključnim zainteresiranim grupacijama i osobama lokalne zajednice, organizirati izložbe i radionice, uspostaviti

ekspertnu grupu od članova lokalne zajednice za "scoping" koja će nastaviti s kontrolom utjecaja na okoliš tijekom cijelog procesa i, konačno, publicirati nacrt izvješća o "scopingu" za pregled i komentare prije dovršenja samog procesa. Često čujemo dužnosnike kako navode da su pokušali uključiti javnost ali da ova nije zainteresirana, no koraci koje su poduzeli najčešće su minimalni. Odgovornost je tijela vlasti da povećavaju svoje napore kako bi informacije dospjele do šire javnosti i to putem gore navedenih metoda.

Učinkovita "scoping" metoda morala bi uključiti i nadležna tijela i nositelja zahvata u dijalog o projektu i pitanja koja iz toga proizlaze. To bi se trebalo nadopuniti konzultacijama s relevantnim statutornim i nestatutornim organizacijama i sirom javnosti, kao i posjetom na licu mjesta gdje bi se projekt trebao provesti, što bi bio neprocjenjiv doprinos. Stoga, kad provodimo fazu "scopinga" s nositeljem zahvata ili SUO timom, bilo u skladu sa zakonski usustavljenim sistemom, ili kao dio dobre prakse SUO, trebalo bi se također konzultirati tijela odgovorna za zaštitu okoliša i druge zainteresirane strane, te javnost. Samo se po sebi razumije da rane konzultacije sa zainteresiranim stranama mogu biti vrlo vrijedne pri izbjegavanju kasnijih odugovlačenja u postupcima ukoliko iz konzultacija proizađu nova pitanja tek nakon što je podnijeto Izvješće o utjecaju na okoliš.

Također je važno napomenuti da javnost u Hrvatskoj nije informirana o mogućim alternativama predloženog zahvata/projekta ili o "nultoj opciji", tj. o tome što bi se dogodilo u slučaju da nositelj zahvata uopće ne pokrene projekt, a ta činjenica značajno utječe na odlučivanje javnosti. Stoga nositelji zahvata i relevantne vlasti u Hrvatskoj često optužuju javnost i nevladine udruge da se uvijek protive razvojnim projektima bez obzira na kvalitetu studije utjecaja na okoliš. U mnogim jurisdikcijama, primjerice Nizozemskoj, se inzistira da "nulta opcija" bude uzeta u razmatranje tijekom SUO procesa. Tako Svjetska banka¹ zahtijeva da se procjena nulte opcije uvrsti u SUO izvješća za projekte koje financira u zemljama u razvoju.

Zaključak

Trenutni SUO sistem u Hrvatskoj ima mnogo nedostataka, no ovdje smo se usredotočili uglavnom na aspekt sudjelovanja javnosti. Osigurati sudjelovanje javnosti tijekom "screeninga" i "scopinga" od najveće je važnosti jer će se na taj način dati pozitivan input drugim stadijima SUO procesa, kao što je donošenje odluka. Ukoliko se javnost uključuje u procese već u samom početku, to će olakšati kasnije donošenje odluka i učiniti ih i transparentnijima i razumljivijima. Kako bi se poboljšala SUO regulativa i omogućilo bolje sudjelovanje javnosti, bilo bi također potrebno donijeti Zakon o procjeni utjecaja na okoliš i na taj način omogućiti Saboru diskusiju o nacrtu zakona i uzimanje u obzir komentara nevladinih udruga i javnosti. Postojeći i dosadašnji Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš izrađen je i donešen od strane ministra za okoliš, što nije dalo javnosti nikakvu priliku da utječe na donošenje tih odredbi. Za sada se čini nedovoljnim da se izdaje lokacijska dozvola da bi se započelo sa izradom SUO i građevinska dozvola kao odobrenje za projekt nakon što je Komisija odobrila SUO, ako se u politike prostornog planiranja ne uključuju i pitanja okoliša. Nadalje, odredbe strateške procjene utjecaja na okoliš koje uzimaju u obzir utjecaj određenih planova i programa na okoliš, trebaju se uključiti u prostorno planiranje kako bi se osigurala činjenica da su se i pitanja okoliša pravovaljano uzimala u obzir prilikom izdavanja lokacijske i građevinske dozvole. Važnosti konzultacija u svim stadijima SUO povećana je potpisivanjem, od strane EU, Aarhuške Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti kod donošenja odluka i pristupa pravosuđu za pitanja koja se odnose na okoliš. No, iako je Hrvatska potpisala Aarhušku Konvenciju (ali ju još nije ratificirala), sudjelovanje javnosti je još uvijek slabo razvijeno i uglavnom reflektira kulturu piramide vlasti iz prijašnjih režima. Iako će konzultacije sa zainteresiranim strankama pomoći da se svi učinci, pitanja, zabrinutosti i alternative, za koje zainteresirane strane vjeruju da se trebaju uzeti u obzir u SUO i razmotre, sudjelovanje javnosti u tomu još je uvijek na dnu ljestvice sudjelovanja i često više slični manipulaciji i minimalnom pružanju informacija.

¹ Svjetska banka (1996) *Analiza alternativa u Procjenama Utjecaja na Okoliš. Environmental Assessment Sourcebook Update no.17.* Washington, DC: World Bank

ZELENA AKCIJA (ZA) je nevladino, neprofitno udruženje građana za zaštitu okoliša, osnovano 1990. g., sa sjedištem u Zagrebu. ZA je aktivno uključena u problematiku zaštite okoliša na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.

Djelovanje ZA zasniva se na radu volontera koje podržava mali profesionalni tim. Cilj djelovanja ZA je zaštita okoliša i prirode, te promicanje održivog razvoja. Najveća pažnja pridaje se aktivnostima usmjerenim na poticanje sudjelovanja javnosti u donošenju odluka o okolišu i na poboljšanje kvalitete života u Hrvatskoj. ZA nije povezana niti s jednom političkom strankom.

ZA potiče promjene kroz programe, kampanje i nenasilne direktne akcije. Također prosljeđujemo informacije, iskustvo i stručnost u području zaštite okoliša drugim udrugama, pojedincima, zajednicama i školama u Hrvatskoj i izvan nje. Zelena akcija je članica najveće mreže ekoloških udruga Friends of the Earth i partner WWF-a u Hrvatskoj.

ZELENA AKCIJA

FRIENDS OF THE EARTH CROATIA

European Commission